

יום שלישי 15 אוגוסט 2017
כ"ג אב תשע"ז

הנידון: סיכום ישיבה בעניין אתר הפסולת רתמים ובריכות השפכים

משתתפים:

רועי טל, זוהר שקלים, נטע עשהאל, יעל אורן, רחלי דוד והח"מ.

א. רקע:

1. בעקבות זיהוי זיהום תעשייתי למרגלות מטמנת רתמים הזמין אגף שפכי תעשייה, דלקים וקרקעות מזוהמות במשרד להגנת הסביבה, סקר היסטורי להערכת היקף פוטנציאל הזיהום לקרקע ולמים מפסולת תעשייתית אשר הוטמנה באתר, כולל אזור השפך שהתגלה ובריכות הנוזלים ההיסטוריות.
2. חברת LDD ביצעה את הסקר ההיסטורי בשטח המטמנה וסביבתה, לזיהוי מפעלי התעשייה שפינו שפכים ופסולות לאתר, הערכת כמויות המזהמים מהתעשייה שנקלטו, זיהוי מיקום קליטת חומרים מסוכנים במטמנה, איפיון זיהום הקרקע ופעילות בריכות נוזלים.
3. אתר רתמים הוקם בשנות ה-60 של המאה שעברה כאתר הטמנת פסולת של העיר אשדוד וסביבתה ופעל עד לסגירתו בשנת 2003. האתר ממוקם כקילומטר מזרחית לחוף הים התיכון, מצפון לבתי הזיקוק ולאזור התעשייה הצפוני של העיר אשדוד במחצבות הכורכר, צורתו מוארכת וצורה, אורכו כ- 1.2 ק"מ ורוחבו 0.5 ק"מ. שטח רתמים הוא 502 דונם ונפח הפסולת במטמנה מוערך ב- 3.3 מליון מ"ק ולפיכך היא המטמנה השלישית בגודלה בארץ, אחרי חירייה ומטמנת חיפה. לאתר אין ולא היו תשתיות איטום ואין טיפול בתשטיפים.
4. האתר קלט פסולת ביתית ותעשייתית מאשדוד, יבנה, נס-ציונה, רחובות, מזכרת בתיה, קרית עקרון וישובי המועצות האזוריות שבסביבה וכן פסולת תעשייתית ממקומות שונים בארץ.
5. מנתונים חלקיים שנאספו במסגרת הסקר ההיסטורי עולה כי כמות הפסולת התעשייתית אשר נקלטה במטמנה מוערכת בכ- 235,000 טון לפחות בכלל חלקי המטמנה. בנוסף מוערך כי בשני אזורים ממזרח לשטח המטמנה פעלו בריכות לקליטת שפכים תעשייתיים אשר מוערך כי נקלטו בהן לפחות 250,000 מ"ק שפכים תעשייתיים.
6. בדגימות קרקע שביצע המשרד להגנת הסביבה בשנת 2012 באתר התגלו המזהמים: דלקים ושומנים, חומרים אורגניים מוכלרים, חומרים נדיפים, מתכות כבדות וחומרי ההדברה החורגים מערכי הסף לקרקעות. חומרים אלו עלולים להוות מקור מתמשך לזיהום מקורות המים. בדוגמאות של מי נגר שנדגמו על ידי המשרד להגנת הסביבה באתר נמצאו ממסים תעשייתיים מוכלרים ביניהם גם PCE ו- TCE בריכוזים הגבוהים מתקן מי שתיה.

ביום ה' 07.08.17 נערכה ישיבה בעניין אתר הפסולת רתמים ובריכות השפכים הסמוכות לו על מנת לגבש תכנית פעולה לקידום הטיפול בבריכות השפכים.

ב. מהלך הדיון:

1. בתחילת הדיון הובא ע"י נטע עשהאל וזוהר שקלים סקירה כללית ורקע על הפעילות מול האתר עד כה, צוין כי בשנת 2014 התקבלה החלטת ממשלה לכיבוי ושימור אתר רתמים וא.א אשדוד (אתר סמוך לרתמים הנמצא במחוז דרום ובו היו בערות). כמו כן צוין כי רמ"י הוציאה מכרז לסקר בערות ותכנית לכיבוי וכי לאחרונה, הסתיימו הבערות ברתמים.
2. לצורך ביצוע פעולה זו הוקצו ע"י המשרד, רמ"י ומשרד האוצר 63 מיליון שקלים ועלות כיבוי הבערות באתר רתמים בלבד הסתכמה בכמיליון שקלים.
3. צוין כי המשרד בחן חלופות לשיקום אתר הפסולת בלבד (ללא הבריכות) והוחלט כי האתר יאטם מלמעלה, יתבצע איסוף ביו גז ותוכנס תשתית בתחתית האתר לאיסוף התשטיפים.
4. נמסר כי 4.9 יתקיים דיון בוועדה המחוזית לתכנון ובניה בעניין האתר ותכנית השיקום.

ג. החלטות:

1. כיוון שעברו כחמש שנים מהחלטת המשרד לשיקום האתר, זוהר תעביר לשולי נזר סמנכ"לית תעשיות, בקשה לאישור החלטה זו.
2. תיקבע פגישה מקדימה עם מנכ"ל המשרד בו יוצגו הנתונים ויוחלט על המשך פעולה וקידום הטיפול בבריכות השפכים מול רמ"י. בפגישה זו נבקש לפנות לוועדת היגוי לשם יישום החלטת הממשלה.

בברכה,

יתיר אבישר
ראש ענף קרקעות מזוהמות

העתיקים:

- גדעון מזור
- ורד אדרי
- אבי חיים
- משתתפים
- מנהל המחוז
- מתכנתת וסגנית מנהל המחוז
- ראש אגף שפכי תעשיה, דלקים וקרקעות מזוהמות

